LAUSUNTO YMPÄRISTÖVALIOKUNNALLE

HE 141/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi jätelain muuttamisesta

Ensiksi haluamme todeta, että mitään rantojen kalastusvälinejäte ongelmaa Suomessa ei tutkimusten mukaan ole edes olemassa ja toisekseen EU-direktiivi ei edellytä keräyksen järjestämistä sisävesillä, mutta nämä totuudet eivät ole painaneet lainvalmistelussa.

Kivikangas Oy on liikevaihdolla mitattuna Suomen suurin toimija pyydyskalastus rintamalla ja se veisi meidät myös isoon maksajan rooliin tuottajayhteisössä. Olemme pakotettuja lopettamaan pyydysten valmistuksen ja maahantuonnin, jos joudumme kustantamaan nyt esitetyllä tavalla käytöstä poistettujen pyydysten keräyksen, loppusijoituksen, valistuksen ja tuottajayhteisön pyörittämisestä (henkilökunnan palkat, vuokrat, kalusto, tietokoneohjelmat ym.) aiheutuneet kulut. Meiltä puuttuvat varat ja osaaminen.

Pyydyskalastusala on liikevaihdolla mitattuna äärimmäisen pieni toimija. Kyselyjemme mukaan myös moni muu alan toimija on tullut samaan johtopäätökseen, meitä maksajia on aivan liian vähän verrattuna täysin ylimitoitettuihin velvoitteisiin. Jos Suomesta lain voimalla ajetaan pyydystuotanto alas, mistä sen jälkeen tulevaisuudessa kaupalliset- ja kotitarvekalastajat hankkivat pyydyksensä.

Halutaanko tässä tilanteessa todella lopettaa yksi Suomen ruokahuollolle ja huoltovarmuudelle keskeinen ala?

PYYDYSVÄLINEKERÄYKSEN KUSTANNUS VOISI OLLA SUOMESSA MITÄ TAHANSA, KUKAAN EI TIEDÄ

”Kalastusvälineiden osalta toimialalle aiheutuvat kustannukset olisivat noin 0,16 prosenttia tuloista. SUP-direktiivin täytäntöönpanosta Suomessa aiheutuvien euromääräisten vaikutusten ja yritysvaikutusten arviointi on vaikeaa, sillä tiedot ovat puutteellisia” (lainaus lakiehdotuksen perusteluista).

Näillä kuluilla voidaan selvitä suurissa Euroopan rannikon kalastamissa, missä kalastus on keskittynyt ja tapahtuu isolta osin valtavilla trooleilla.

Suomessa asiat on täysin toisin, yli puoli miljoonaa pyydyskalastajaa on levittäytynyt pitkälle rannikolle ja tuhansille järville aina Utsjoelta - Hankoon. Pahimmillaan jo muutama muoviverkkoinen tilaa vievä katiska, pikkurysä, lippumerkki ja haiseva ”vahinkosimppulastissa” oleva verkko täyttäisivät valvomattoman 600 l jäteastian ja mitä kaikkea muuta asiaan kuulumatonta niihin tuotaisikaan. Lisäksi vanha historiallinen jäte ja kiinalaisten halpaverkkokauppojen pyydysjäte tuotaisiin samoihin astioihin nykyisten toimijoiden kustannettavaksi, mikä on epäoikeudenmukaista.

KIERRÄTYSJÄRJESTELMÄSTÄ SALLITTAVAT KUSTANNUKSET TÄYTYY SUHTEUTTAA ALAN LIIKEVAITOON

Jos lakia ei saada järkeistettyä ja halutaan pyydysteollisuus Suomessa säilyttää, pitäisi saada vähimmäisvaatimuksena kustannuksia jaettua eteenpäin seuraavasti:

1. Lakiin tulisi kirjata kuluille prosentuaalinen katto, suhteessa tuottajan pyydysväline myyntiin, minkä ylimenevältä osalta valtio korvaa keräyksestä aiheutuneet kulut.
2. Tarvitaan starttiraha tuottajayhteisön käynnistämiseksi
3. Siirtymäajan tulisi olla vähintään 7 vuotta, minkä jälkeen tuottajat vastaisivat täysimääräisesti keräyskuluista. Tämä antaisi meille aikaa varautua kustannusten huomattavaan nousuun ja silloin myös tiedettäisiin mitkä keräyksen kulut todellisuudessa ovat. Myös vanha meille kuulumaton jäte olisi tuona aikana kerätty kalastajien liitereistä ja vajoista.

Pietarsaari 25.10.2022

Ystävällisesti perheyhtiö

Kivikangas Oy